

Goigs del Gloriós Precursor y Mártir Sant Joan Baptista, que se cantan en la Iglesia de Santa Maria de Pineda

Pineda de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer d'Antoni Doltra, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.628757952929
Longitud: 2.6899042725563
UTM Est (X): 474170
UTM Nord (Y): 4608606

Classificació

Número de fitxa 08163 - 220
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Social
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Goigs en llaor de Sant Joan Baptista, patró de Pineda](#)

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Data de registre de la fitxa: dc., 05/06/2024 - 08:55

Descripció

Els goigs a llaor de Sant Joan Baptista es veneren a l'església de Santa Maria de Pineda on el sant hi té dedicada una capella. Els goigs, per aquesta versió, estan editats en paper corrent, sense numerar. A l'encapçalament, enquadrat al centre, de color negre, es pot veure una representació de Sant Joan Baptista, dempeus, sense barba, descalç i vestit amb pells de camell; amb una creu a la mà esquerra i un anyell als seus peus. Darrera d'ell hi ha unes muntanyes. A ambdós costats de la imatge, es poden veure dos vasos amb peu, decorats i un roser plantat en cadascun d'ells. El quadre està emmarcat per una orla floral a base de flors de quatre pètals amb botó floral.

El text que transcrivim a continuació està disposat en tres columnes separades per sanefes en forma de cadena vertical, i diu així:

Goigs del gloriós precursor y màrtir Sant Joan Baptista. Que se cantan en la Iglesia de Santa Maria de Pineda.

Primera columna:

Del Sol Cristo Precursor, / de purs homens lo més gran; / Mostráuvos intercessor / als quius invocant, sant Joan. //

Fóreu Sant en las entranyes / de vostra ditxosa Mare, / y ab maravellas estranyes / nát donáu veu al mut Pare;/ Ni es molt; quan del Salvador / veu per privilegi os fan; etc. //

Antes de naixer parlaeu / ab Cristo, abans que nasqués, / y lo que li enrahonáreu / en los salts se véu exprés: /De tots dos l'ardent amor / las dos Mares ho diran; etc.//

Vostre preheminent Ofici / als salts profétichs se déu, / puix tres d'ells lo benefici / del Precursos vos fa Deu: / Que á qui's mou ab tal fervor, / semblants favors se li fan; etc.

Dels Deserts féreu Jardins, / sent angel en carn humana, / ja no en vejá Serafins, / la selva ab Vos sols ufana: / Los boschs amb tan bella flor / ditjós vos aclamarán; etc. /

Jesucrist de vostra ma / se dignà ser batejat, /

Segona columna:

En las ayguas del Jordá, / sens tenir necessitat: / Si á Vos va lo Redemptor, / ¿los demás ahont aniran? etc. //

Devant Sabis de la Lley / predicant lo mon vos véu, / sols Herodes, inich Rey, / temia la vostra veu; / Mes després vencé lo amor, / y temor del que diran; etc.//

Entre Herodes, y Herodías / y havia pecat molt feo, / representlos cada dia / vostre zel, y sant empleo: / Per esser tant zelador, / de presons fóreu imant; etc. //

Mentres fóreu presoner, /devant Herodes danzá / la filla orada, y primer / lo vostre Cap demanà: / A un ciego, y torpe amor, / ¿qué estragos no'l seguiran? etc. //

A la blanca castedat / de encesa Rosa servireu, / quan de il·lustre honestedat / mansa víctima morireu: / Dels liris excels candor / ovstras púrpures seran; etc. //

Vehí sens dupte en lo Cel / esteu ab Cristo y Maria/

Tercera columna:

En premi de ser Abel, / qui la sanch al Cel envia: / Tresor de tant rich valor / los Cels lo aclamarán; etc. //

Pineda en lo Cap venera / relíquia de vostre Cap, / y amb dó de tant gran esfera / ¿com donar gracias nos sap? / De Roma tant rich tresor / ha vingut, tots cantaran; etc. //

Ab est Tresor ja enriquida / Pineda, y sa gran Comarca; / lo concrs tant fora mida / són Temple ja no l'abarca: / Tot Devot logra favor / si invoca de cor al Sant; etc. //

Tota urgència general / es també remediada; / si hi ha aixut universal / logra la aygua desitjada: De Deu suspen lo rigor / en la epidèmia mes gran; / Mostráuvos Intercessor / als quius invocant, Sant Joan. //

TORNADA

Verge y Mártir Precursor, / als fiels que en Pineda están /sempre que us invocaran / siaulos intercessor.

V. Fuit homo missus á Deo

R. Cui nomen erat Joannes.

OREMUS

Deus, qui praesentem diem honorabilem nobis in Beati Joannis Nativitate fecisti, da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis aeternae. Per Christum etc.

V. Gloria et honore coronasti eum Domine. R. Et constituisti eum super opera manum tuarum.

OREMUS

Sancti Joannis Baptistae Praecursoris et Martyrie tui, quaesumus, Domine, veneranda festivitas salutaris auxilii nobis praestet effectum. Qui vivis et regnas, etc.

Fora de l'orla: *Girona: Estampa de'n Manel Llach, Ferreria Vella 5.*

Observacions:

N'existeixen tres versions més. La segona és de l'any 1928, editada per la mateixa impremta, però sota el patrocini de la vídua de Manel Llach. Aquesta versió és diferent i més entenedora, reduïda a dues columnes, tot i que conserva la versió original dels *Oremus*. La lletra és de mossèn Antoni Doltra i Masferrer (1880-1936) i la música de mossèn Ramon Marquès. La tercera versió és la signada per la Impremta Montalt, amb música de mossèn Ramón Marquès. Finalment, hi ha una darrera versió en color, de l'any 1982, amb una litografia central antiga, feta al boix, lletres blaves i vermelles i particel·la a la part inferior, obra de Josep Perpinyà.

Història

Els goigs són cançons populars o poesies de caire religiós, adreçades als sants, les santes, la Mare de Déu o Crist. Tradicionalment es canten en les festivitats religioses. Acostumen a tenir dues parts: a la primera s'explica la vida, miracles i martiri del sant; mentre que a la segona se li fan peticions de protecció per a la comunitat.

La tradició dels goigs té els seus orígens en la representació dels misteris medievals. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV). Els gremis i confraries, especialment la del Roser, popularitzen els goigs dels seus patrons respectius.

Malgrat tot, els goigs tal i com els coneixem i que es canten actualment, cal situar-la a partir de la determinació del Concili de Trento (1545-1563), per potenciar la pietat popular a través d'aquest tipus de manifestacions litúrgiques. El gran moment de creació dels goigs fou el segle XVII, quan totes les esglésies parroquials, així com les capelles i capelletes més petites foren dotades d'aquestes manifestacions.

Es desconeix el creador de la lletra i la música dels goigs, però quasi bé tots foren editats per impremta durant les primeres dècades del segle XX, i les músiques foren recompostes i arranjades també durant aquest període.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Blog de mossèn Josep Maria](#)

GOIGS DEL
PRECURSOR
SANT JOAN
Que se cantan
Santa Maria

GLORIÓS
Y MÁRTIR
BAPTISTA,
en la Iglesia de
de Pineda

Del Sol Cristo Precursor,
de puris homines lo més gran;
Mostrávos intercessor
als quius invocan, Sant Joan.
Fóreu Sant en las entranyas
de vostra ditxosa Mare,
y ab maravellas estranyas
nlt donau ven al mut Pare:
Ni es molt; quan del Salvador
veu per privilegi os fan; etc.
Antes de naixer parlàreu
ab Cristo, abans que nasqués,
y lo que li enrahonàreu
en los salts se vlu expés:
De tots dos l'ardent amor
las dos Mares ho diran; etc.
Vostre preheminent Ofici
als salts profétichs se deu,
paix tras d'ells lo benefici
de Precursor vos fa Deu:
Que a qui 's mou ab tal fervor,
semblants favors se li fan; etc.
Dels Deserts fóreu Jardins,
sent angel en cara humana,
ja no en vejà Serafins,
la selva ab Vos sols ofana:
Los boschs ab tan bella flor
dijús vos aclamarán; etc.
Jesucrist de vostra ma
se digná ser batejat
y *Fuit homo missus á Deo.*

en las ayguas del Jordá,
sens tenir necessitat:
Si á Vos va lo Redemptor,
¡los demás abent aniran? etc.
Devant Sabis de la Lley
predicant lo mon vos vèu,
sols Herodes, inich Rey,
temis la vostra veu:
Més després venci lo amor,
y temor del que dirán; etc.
Entre Herodes, y Herodias
hi havia pecat molt feo,
representos cada dia
vostre zel, y sent empleo:
Per esser tant zelador,
de presos fóreu imán; etc.
Mentres fóreu presoner,
devant Herodes danà
la filla orada, y primer
lo vostre Cap demana:
A un cingo, y torpe amor,
¡qué estragos no l'eguirán? etc.
A la blanca castedat
de encesa Rosa serviren,
quan de il·lustre honestidat
mausa víctima moriren:
Dels lliris excels candor
vostras púrpuras serán; etc.
Vehi sens duple en lo Cel
estau ab Cristo y Maria

en premi de ser Abel,
qui la sanch el Cel envia:
Tresor de tant rich valor
los Cels lo aclamarán; etc.
Pineda en lo Cap venera
reliquis de vostre Cap,
y ab dó de tant gran esfera
¡com donar gracies no sap?
De Roma tant rich tresor
ha vingut, tots cantarán; etc.
Ab est Tresor ja enriquida
Pineda, y se grn Comarca;
lo concurs tant fora mida
són Temple ja no l'aharca:
Tot Devot logra favor
si invoca de cor al Sant; etc.
Tota urgencia general
es també remediada;
si hi ha aixut universal
logra la aygua desitjada:
De Deu suspèn lo rigor
en la epidemia mes gran;
Mostrávos intercessor
als quius invocan, Sant Joan.
TORNADA
Verge y Mártir Precursor,
als fiels que en Pineda están
sempre que 'us invocarán
siatils intercessor.
y *Cui nomen erat Joannes.*

OREMUS.

Deus, qui presentem diem honorabilem nobis in Beati Joannis natiuitate fecisti, da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis eterne. Per Christum etc.

Gloria et honore coronasti eum Domine. y Et constituisti eum super opera manuum tuarum.

OREMUS.

Sancti Joannis Baptiste Precursoris et Martyris tui, quesumus, Domine, veneranda festivitatis salutaris auxilii nobis prestet effectum. Qui vicis et regnas, etc.

Girona: Estampa de n. Mamei Lisch. Ferreria Vella 5.

